

Finansklagenemnda Skade

Uttalelse FinKN-2017-252

16.5.2017

If Skadeforsikring NUF

Næringsliv

Avbruddstap – skade på stålanlegg tilhørende søsterselskap – erstatningsmessig skade – utstyr for produksjon i sjøen - informasjon – fal. § 2-1.

Den 9.3.14 oppsto det skade på stålanlegg i sjøen (med ventemerder for fisk) tilhørende sikredes søsterselskap. Søsterselskapet fikk erstattet skaden på selve stålanlegget under sin forsikringsavtale. Sikrede leide anlegget som var tilknyttet sikredes fiskemottak. På skadetidspunktet var anlegget tomt for fisk, men det var avtalt større leveranser fra fiskefartøy i løpet av mars måned. Ventemerdene ble brukt til mellomlagring av levende fisk, før fisken ble tatt inn til slakting og videreforedling på fiskemottaket på hensiktsmessige tidspunkter for driften. Sikrede fikk pga. skaden ikke gjennomført forhåndsavtalt levering og måtte også avvise andre fartøy som ønsket å levere fisk. Sikrede krevde tapet dekket som avbruddstap. Uenighet om vilkårene for avbruddstap var oppfylt, herunder om skadestedet kan regnes som del av forsikringsstedet, om det foreligger en "erstatningsmessig skade" og eventuelt om unntak knyttet til "utstyr i sjøen for produksjon av fisk" kom til anvendelse. Subsidiært spørsmål om det forelå brudd på informasjonsplikten ved tegning av forsikringen. Nemnda kom til at tapet ikke var dekningsmessig i henhold til vilkårene, samt at selskapet ikke hadde brutt informasjonsplikten ved tegning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav under en avbruddsforsikring, herunder spørsmål om selskapet har brutt informasjonsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 2-1.

Sikrede driver et fiskemottak med videreforedling beliggende i Ø. Sikrede leier mottaket av sikredes søsterselskap A. Kravet under avbruddsforsikringen er utløst av en skade på et stålanlegg eiet av A under en storm 9.3.14. Denne skaden er dekket under As forsikringsavtale.

Stålanlegget ligger i sjøen i Ø og brukes til mellomlagring av levende fisk som mottas fra fangstbåter. Fisken blir deretter tatt inn til fiskemottaket for slakting og videreforedling. Lagringstiden er etter det opplyste avhengig av hva som er gunstig for driften av fiskemottaket, men maksimum fire uker. Ifølge sikrede er det ved slik kortere mellomlagring ikke påkrevd med føring i henhold til forskrift om utøvelse av fiske i sjøen § 95 bokstav d.

Skaden på stålanlegget førte ifølge sikredes opplysninger til at sikrede ikke kunne motta levering av to tonn levende torsk i løpet av mars 2014 fra M/S K, og sikrede måtte også avvise en rekke andre fartøy som ønsket å levere fangst. Det var ikke fisk i stålanlegget da skaden skjedde.

Sikrede meldte fra om tap som følge av havariet av stålanlegget i e-post 28.4.14. Avbruddstapet er senere beregnet til kr 1.675.800 av sikrede.

Partene har oversendt forsikringsavtaler for to påfølgende forsikringsår som angir forskjellig forsikringssted og også avviker på andre måter.

Det ene forsikringsbeviset gjelder nytegning med forsikringstid fra 25.3.13 tom. 24.3.14. Det andre forsikringsbeviset har forsikringsperiode fra 25.3.14 tom. 24.3.15. For denne forsikringsperioden er det fremlagt tre versjoner: Versjon 2.1 datert 7.2.14, versjon 2.2 datert 29.3.14 og versjon 2.3 datert 19.9.14.

I det første forsikringsbeviset for perioden 25.3.13 tom. 24.3.14 og det andre forsikringsbeviset versjon 2.1 er forsikringssted angitt til "Ø, (sikredes navn)", mens det i versjon 2.2 og 2.3. er angitt "Ø, H... gata ...".

Videre inneholder versjon 2.2 og 2.3, men ikke de øvrige versjoner, følgende vilkår om hvor varene kan befinne seg:

Varene kan befinne seg på konsernets lokaliteter i Ø inkluderer midlertidig lagring på annet lager i Ø. Varer er også lokalisert hos M ... AS.

Sikrede hevder prinsipalt at avbruddstapet er omfattet av forsikringsavtalen og viser til vilkårene pkt. 4.1.3. Skaden skjedde på *forsikringsstedet* slik dette er angitt i forsikringsbeviset og i vilkåret om hvor varene kan befinne seg. Sikrede viser også til uklarhetsregelen, jf. Rt-1992-1105 og FSN-2983, FSN-5134 og FSN-5693.

A – som er sikredes søsterselskap – har fått erstatning for stålanlegget under sin forsikringsavtale. Vilket om at det må foreligge en "erstatningsmessig skade" er dermed oppfylt.

Unntaket knyttet til avbruddstap for atkomsthindring ved henvisning til pkt. 5.2.2 om "utstyr i sjøen for produksjon av fisk", kommer ikke til anvendelse. Begrepet "produksjon" betyr tilvirkning av et produkt. Sikrede viser her til akvakulturloven og forskrifter. Akvakulturloven gjelder "produksjon av akvatiske organismer som er vannlevende dyr og planter", jf. lovens § 2, og definerer "produksjon" som "ethvert tiltak for å påvirke levende akvatiske organismers vekt, størrelse, antall, egenskaper eller kvalitet". Loven refererer til fiskeoppdrett, og unntaket for utstyr i sjøen for produksjon av fisk etter pkt. 5.2.2 refererer til oppdrettsmerder. Sikredes oppbevaring av fisken i stålanlegget gjelder for en periode under fire uker uten føring i samsvar med forskriften. Den kortvarige lagringen har ingen konsekvenser for fiskens vekt, størrelse, antall, egenskaper eller kvalitet og er derfor utenfor akvakulturlovens bestemmelser. Det dreier seg om lagring og ikke produksjon av fisk.

Subsidiært anføres at selskapet har brutt sin informasjonsplikt ved tegning, jf. fal. § 2-1. Selskapets representanter har vært til stede på anlegget og blitt grundig informert om driften til sikrede, herunder at det settes ut levende fisk for lagring i stålanlegg. Sikrede hadde et vesentlig behov for avbruddsdekning ved skade på disse stålanleggene. Selskapet har ikke nevnt at slikt avbrudd ikke ville dekkes eller at det måtte tegnes tilleggsdekning.

Dette utgjør en vesentlig begrensning i dekningen i forhold til det sikrede med rimelighet kunne forvente var dekket. Det har ikke betydning om tidligere dekning omfattet slik avbruddsdekning fordi sikrede mente han var dekket og hadde ingen foranledning til å be om en utvidet dekning.

Sikrede kunne ha innrettet seg slik at tap ikke oppsto ved omorganisering av eierskapet til tanken dersom han hadde fått korrekt informasjon om dekningen.

Selskapet hevder prinsipalt at avbruddstapet ikke er omfattet av forsikringsavtalen. Det er forsikringsbeviset som gjelder på skadedagen som er avgjørende, og i dette forsikringsbeviset er forsikringsstedet definert som "Ø, H gata 25". Dette omfatter ikke et anlegg som ligger ute i sjøen. Det foreligger heller ikke en "erstatningsmessig skade" etter vilkårene 4.1.3, jf. også pkt. 5.10, fordi dette refererer til erstatningsmessig skade under egen forsikring. En erstattet skade på

stålanlegget for søsterselskapet A under dennes avtale er uten betydning for forsikringsavtalen med sikrede.

Dersom forsikringsstedet omfatter ståltanken i sjøen, følger det av pkt. 4.1.3 om adkomsthindring at forsikringen ikke gjelder dersom bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret som følge av forhold som nevnt i pkt. 5.2.2. Pkt. 5.2.2 unntar skade på "utstyr i sjøen for produksjon av fisk". Stålanlegget/slaktermerden må anses som en del av produksjonslinjen. I forarbeidene til akvakulturloven (Ot.prp. nr. 61 (2004-2005)), s. 54, gis det flere eksempler på hva som anses som produksjon iht. loven. Det fremgår her at "oppbevaring av levende akvatiske organismer for å bevare organismens kvalitet, for eksempel i slaktermerder, vil anses som påvirkning av organismes kvalitet". Situasjonen er da at man står overfor en prosess som anses som akvakultur etter loven, og stålrammen, med eller uten merd under, må anses som en del av utstyret som anvendes i produksjon av fisk.

Selskapet hevder subsidiært at *informasjonsplikten* ikke er brutt. Selskapet hadde ingen tilbud som omfattet slikt avbrudd verken på tegningstidspunktet eller ved senere fornyelser. Selskapet har ikke plikt til å informere om mulige tilbud fra andre selskaper, jf. forarbeidene til fal. og FSN-4409 og FSN-4127.

Forsikringsbeviset knytter avbrudd til forsikring for eiendom og på forsikringsstedet. Verken beskrivelsen av dekningsomfanget eller formuleringene i forsikringsdokumentene for øvrig kan gi sikrede en rimelig forventning om at det var dekning for avbruddstap ved skade på utstyr i sjøen. Sikrede er profesjonell og har plikt til å gjennomgå forsikringsdokumentene. Sikrede ga assurandøren sin tidligere forsikringsavtale med annet selskap, og heller ikke denne gir dekning for denne type avbrudd. Sikrede ga ikke uttrykk for at han ønsket noen utvidelse.

Sikrede har heller ikke påvist at dekning for avbrudd etter skade på utstyr i sjøen er vanlig utbredt i forsikringsmarkedet, og at selskapet således har vesentlig begrensning i sitt dekningsomfang i forhold til andre selskap. Sikrede har heller ikke godtgjort at slik dekning i det hele tatt var mulig å oppdrive på skadetidspunktet. Uten slik dokumentasjon er det uansett ikke sannsynliggjort nødvendig årsakssammenheng.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Forsikringen omfatter etter vilkårene punkt 4.1.3

Driftsavbrudd

Avbruddstap, beregnet etter reglene i pkt 10 ved stans eller innskrenkninger i driften på grunn av erstatningsmessig skade, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Forutsetningen for dekning av avbruddstap er etter dette vilkåret at det foreligger "erstatningsmessig skade". Det sies ikke uttrykkelig at det må dreie seg om erstatningsmessig skade under egen forsikring, men bestemmelsen må likevel tolkes slik. Avbruddsforsikringen er normalt knyttet til tingsskade under egen forsikring, og det vil reise vanskelige avgrensingsproblemer om man skulle knytte avbruddsforsikring for et selskap til erstatningsmessig skade for et annet selskap. Dette gjelder selv om det er tale om et søsterselskap. Avbruddstapet er i så fall ikke omfattet av forsikringen.

Forsikringen omfatter videre under samme punkt

Atkomsthindring

Avbruddstap innenfor ansvarstiden dersom atkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke er berørt. Unntatt er

avbruddstap på grunn av at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punkt 5.2.2.

Denne dekningen forutsetter at bruken av "forsikringsstedet" er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av skaden. De fremlagte forsikringsbevis har forskjellig angivelse av forsikringssted, og spørsmålet er derfor hvilket bevis som er avgjørende. Det avgjørende er det forsikringsbeviset som gjaldt da forsikringstilfellet inntraff. Forsikringstilfellet under denne dekningen er når den aktuelle hindringen inntreffer. Bruken av tanken ble hindret da tanken ble ødelagt, og dette skjedde 9.3.14. Skaden må derfor henføres til den forsikringsavtalen som har forsikringsperiode fra 25.3.13 til 24.3.14. Selskapet viser til at forsikringsbeviset datert 7.2.14 har angitt forsikringssted til "Ø, H 25". Dette forsikringsbeviset gjelder imidlertid forsikringsperioden fra 25.3.14 tom. 24.3.15, og er derfor ikke relevant. Så vidt nemnda kan se angir for øvrig både forsikringsbeviset som gjelder for perioden 25.3.13 til 24.3.14 og forsikringsbeviset datert 7.2.14 forsikringsstedet som "Ø, M AS". I motsetning til senere bevis er det ingen referanse til adresse ("H gata 25"). En referanse til selskapet og området tilsier at hele Ms driftsområde er omfattet, inkludert anlegg i sjøen. Denne beskrivelsen er ikke egnet til å begrense forsikringsstedet til en adresse på land.

Forutsetningen for dekning er at bruken av "forsikringsstedet" er fysisk hindret eller vanskeliggjort. Det er uklart for nemnda hva som nærmere ligger i dette. Situasjonen her er at ståltanken er ødelagt. Bruken av tanken er derfor hindret, men dette dreier seg om et anleggsmiddel og ikke "forsikringsstedet" som sådan. Nemnda stiller derfor spørsmål ved om klausulen overhodet er anvendelig. Nemnda behøver imidlertid ikke ta stilling til dette fordi nemnda uansett finner at unntaket for "avbruddstap på grunn av at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punkt 5.2.2" kommer til anvendelse.

Vilkårenes punkt 5.2 gjelder Naturskade på ting, herunder skade ved storm, som var skadeårsaken i dette tilfellet. Punkt 5.2.2 lister opp en lang rekke skader som er unntatt fra denne dekningen. Nemnda forstår forholdet mellom 4.1.3 Adkomsthindring og 5.2.2 slik at forsikringen ikke omfatter avbruddstap som følge av at bruken av forsikringsstedet – altså her tanken – er hindret som følge av skader som nevnt i 5.2.2. Ifølge punkt 5.2.2 omfatter forsikringen ikke skade på "utstyr i sjøen for produksjon av fisk". Det er naturlig å lese formuleringen "produksjon" slik at den refererer til hele produksjonslinjen for fisken. Dette støttes av Ot.prp. nr. 61 (2004-2005), side 54, hvor det heter at "oppbevaring av levende akvatiske organismer for å bevare organismens kvalitet, for eksempel i slaktermerder, vil anses som påvirkning av organismes kvalitet". Nemnda mener dette må likestilles med oppbevaring i en ståltank for ytterligere bearbeiding senere. I så fall er avbruddstap pga. denne skaden ikke dekningsmessig.

Sikrede anfører subsidiært at det foreligger brudd på informasjonsplikten i fal. § 2-1, som sier at selskapet har plikt til å informere om vesentlige begrensninger i dekningen i forhold til det sikrede med rimelighet kunne forvente. En avbruddsforsikring er normalt knyttet til tingsskade hos samme sikrede. Ståltanken tilhørte en annen, og hører derfor ikke naturlig hjemme under sikredes forsikring. Nemnda kan derfor ikke se at sikrede hadde noen berettiget forventning om at avbruddstap pga. skade på denne tanken skulle være dekningsmessig.

Sikrede anfører at han kunne omorganisert eierskapet til ståltanken dersom han var klar over at forsikringen ikke omfattet avbruddstap som følge av skade på tanken. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er dokumentert at selskapet var klar over at den aktuelle tanken ikke tilhørte sikrede og at skade på tanken av den grunn ikke var omfattet av vilkårene.

Ifølge fal. § 2-1 har selskapet også plikt til å informere om tilleggsdekninger som det markedsfører. Selskapet har opplyst at det ikke hadde noe dekningstilbud som ville omfatte dette avbruddstapet,

og det har ikke plikt til å informere om tilbud som gis av andre selskap. Nemnda mener derfor det ikke er dokumentert noe brudd på informasjonsplikten i fal. § 2-1.

Uttalelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Terje Løyning (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Lars Erik Lundgaard (næringsrepresentant).